

Enige toelichting naar aanleiding van de diverse publicaties.

Onafhankelijkheid

Het systeem van het advocatuurlijke toezicht is aldus, dat de deken als wettelijk toezichthouder geacht wordt met voldoende professionele distantie die taak te kunnen vervullen. Toezicht houdt de deken op de advocaten in het arrondissement waar hij of zij zelf ook als advocaat staat ingeschreven en actief is. Datzelfde geldt voor de taakoefening door overige leden van de Raad van de Orde: zij voeren die uit in het arrondissement waar zij zelf ingeschreven staan.

Inschakeling externe onafhankelijke expertise en peerreview

De deken die het onderzoek heeft verricht was tot 2011 partner bij Pels Rijcken. Dit is uiteraard onderwerp van uitvoerige beraadslaging geweest. In het geval van het onderzoek naar de notariële fraude bij Pels Rijcken heeft de deken er onmiddellijk voor gekozen het tuchtrechtelijk onderzoek te laten doen door een commissie waarvan naast hemzelf twee andere leden van zijn bestuur, de waarnemend deken en de secretaris, deel uitmaakten. Het betrof advocaten met toezichtervaring en specialistische juridische kennis op verschillende rechtsgebieden, afkomstig respectievelijk van een klein en van een groot kantoor, die zelf net als de deken en alle andere leden van de raad van de orde, hun taken in volstrekte onafhankelijkheid van hun kantoor van herkomst verrichtten. Voorts is de deken Rotterdam gevraagd om als peer-reviewer van het onderzoek op te treden. In het onderzoek is bovendien externe en onafhankelijke expertise ingeschakeld, mede voor een onderzoek naar de cultuur bij Pels Rijcken: prof. R. van Eijbergen, hoogleraar op het terrein van kwaliteit en integriteit van organisaties. Het onderzoek is uitgevoerd met de professionele distantie die van een deken verwacht kan worden. De Haagse Orde heeft geen enkele twijfel over de onafhankelijkheid van de deken die het onderzoek bij Pels Rijcken heeft uitgevoerd.

Geen aanleiding tot onderzoek Wwft, zoals in het rapport onderbouwd gemeld

Het onderzoek naar Pels Rijcken was een tuchtrechtelijk onderzoek naar aanleiding van de door een notaris gepleegde fraude, waarbij de hoofdvraag was of er op enigerlei wijze advocaten van Pels Rijcken betrokken zijn geweest bij de fraude. De fraude heeft zich voorgedaan in het notariële domein, advocaten kunnen niet in dat domein kijken. De deken als toezichthouder kan en mag dat ook niet.

De bevindingen in het onderzoek gaven geen aanleiding om voor de relevante dossiers ook systematisch te toetsen of aan de eisen van de Wwft was voldaan. Dit hebben wij opgenomen in onze rapportage en aan het CvT bericht. Naar aanleiding van vragen hierover van het CvT heeft de deken recentelijk alsnog gecontroleerd of in de relevante dossiers aan de bepalingen van de Wwft door de advocaten is voldaan.

Geheimhouding en toezicht

De deken heeft op grond van de wet een geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht. Over de inhoud daarvan wordt momenteel een fundamenteel juridische discussie gevoerd; betreft het alleen advocaat-cliëntgegevens (opvatting CvT) of betreft het -ook- het toezicht zelf, dat wil zeggen het concrete toezicht op de onder toezicht gestelde advocaten (opvatting dekens)? Op grond van de geldende regelgeving en de jurisprudentie zijn de dekens van opvatting dat de geheimhoudingsplicht ook voor de toezichtdossiers en jegens het CvT geldt. Uiteindelijk kan alleen een rechter deze discussie beslechten.

De deken neemt zijn geheimhoudingsplicht uiterst serieus. Het belang daarvan wordt overigens ook door de Raad van State bevestigd: de Wet openbaarheid van bestuur is niet van toepassing op het door de deken uitgeoefende toezicht. Het CvT daarentegen heeft geen wettelijke geheimhoudingsplicht, en informatie die aan het CvT wordt verstrekt riskeert daarom altijd

openbaarmaking. Om die reden heeft de deken het college niet alle toezichtinformatie verstrekt waarom het wel integraal had verzocht. De deken heeft het college wel alle informatie verstrekt over de opzet en de gehanteerde systematiek van het onderzoek, inclusief vraagstellingen. En ook de conclusies en aanbevelingen zijn gedeeld.

Forensische expertise uit Deloitte onderzoek gebruikt

In het onderzoek is mede uitgegaan van de forensische onderzoeken die Deloitte heeft verricht. De Commissie heeft geen reden gehad om aan de validiteit van die onderzoeken te twijfelen. Er bestond geen grond om dit forensische onderzoek door een andere partij over te laten doen. De forensische expertise die door Deloitte in het onderzoek van Pels Rijcken is toegepast, is informatie die niet met het college is gedeeld.

Andere toezichtactiviteiten

Op de advocaten van Pels Rijcken is in de jaren voorafgaand aan de ontdekking van de fraude op de gebruikelijke wijze toezicht gehouden. In de jaarverslagen van de Haagse deken en van het dekenberaad is meer informatie te verkrijgen over de daarvoor gebruikte instrumenten en resultaten. In 2019 is een kantoorbezoek uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn (om de genoemde redenen van geheimhouding) niet met het CvT gedeeld. Dit kantoorbezoek had overigens ook achteraf de door de notaris gepleegde fraude niet kunnen blootleggen.